

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för utbildningsvetenskap

Förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik för barns lärande

Har covid-19 pandemin påverkat denna?

Sigrid Kastman och Cajsa Lindén

2023

Examensarbete, grundnivå, 15hp
Pedagogik
Förskolläroprogrammet
PEG702

Handledare: Erika Eriksson
Examinator: Daniel Pettersson

Kastman, S & Lindén, C. (2023). *Förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik för barns lärande: Har covid-19 pandemin påverkat denna?* Examensarbete i pedagogik. Förskolläraryrket. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.

Abstrakt

Under de senaste åren har världen drabbats av en pandemi. I och med denna kom restriktioner för att minska smittspridningen, en följd av detta var att förskolor fick flytta ut sin verksamhet till största möjliga mån. Forskning visar att förskollärare har en positiv syn på planerad utomhuspedagogik men att det inte används i så stor utsträckning. Syftet med studien är att bidra med kunskap om förskollärares syn på och inställning till planerad utomhuspedagogik, i relation till covid-19. Syftet har två tillhörande frågeställningar. För att genomföra detta användes en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer med åtta verksamma förskollärare. Materialet analyserades genom en tematisk analys och det sociokulturella perspektivet. I resultatet presenteras två teman utifrån frågeställningarna, "förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik för barns lärande" och "förändring av förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik i och med pandemin", dessa med tillhörande kategorier. Slutsats är att majoriteten av förskollärarna i studien har utvecklat sin syn på den planerade utomhuspedagogiken i och med ökad utomhusvistelse. Få anser att de har samma inställning till det nu som innan. Studien visar att förskollärare är positiva till planerad utomhuspedagogik för att den bland annat bidrar till ökad fysisk aktivitet och större lärande med alla sinnen. Men förskollärarna kan också se vissa hinder och svårigheter med detta, exempelvis väder och kläder.

Nyckelord: *Covid-19, Förskollärare, Inställning, Pandemi, Synsätt, Utomhuspedagogik*
Keywords: *Attitude, Covid-19, Outdoor education, Pandemic, Preschool teacher*

Förord

Vi vill börja med att tacka alla som bidragit till detta arbete. Tack till vår handledare Erika Eriksson som läst igenom och gett oss feedback på vårt arbete. Även våra studiekamrater som opponerat på och diskuterat kring vår studie. Vi vill också tacka alla förskollärare som medverkat i studien och gjort arbetet möjligt.

Detta arbete avslutar våra studier på Förskolläraryrket på Högskolan i Gävle. Vi vill uppmärksamma alla tålmodiga klasskamrater och lärare som tillsammans tagit oss igenom en annorlunda studiegång drabbad av pandemin och distansstudier.

Sigrid Kastman & Cajsa Lindén, 2023

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställningar	2
3. Bakgrund	2
3.1 Begreppet utomhuspedagogik	2
3.2 Styrdokument	3
3.3 Tidigare forskning	4
3.3.1 Fördelar och möjligheter med planerad utomhuspedagogik	4
3.3.2 Nackdelar och svårigheter med planerad utomhuspedagogik	5
3.3.3 Sammanfattning.....	6
4. Teori i arbetet	6
5. Metod	7
5.1 Intervjuer	7
5.2 Urval	8
5.3 Tillvägagångssätt	8
5.4 Databearbetning	9
5.5 Reliabilitet och validitet	9
5.6 Etiska överväganden	10
6. Resultat & analys	10
6.1 Förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik för barns lärande	11
6.1.1 Svårigheter med att genomföra planerade aktiviteter utomhus	11
6.1.2 Ser det positivt på grund av personliga åsikter.....	12
6.1.3 Ser fördelar för hälsan	13
6.1.4 Ser utomhusmiljön som redskap till större chans för lärande	13
6.1.5 Anser att nästintill allt man kan göra inne kan man göra ute	14
6.1.6 Anser det viktigt med balans mellan inomhus- och utomhuspedagogik.....	15
6.2 Förändring av förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik i och med pandemin	16
6.2.1 Ingen förändring	16
6.2.2 Inställningen har gått upp och ner	17
6.2.3 Upptäckt nya möjligheter och fördelar.....	18
6.3 Sammanfattning av resultat	19
7. Diskussion	19
7.1 Metoddiskussion	19
7.2 Resultatdiskussion	21
8. Slutsats	23

Referenslista	25
Bilaga 1	28
Bilaga 2	29

1. Inledning

Under de senaste tre åren har samhället drabbats av en pandemi. När pandemin startade publicerade WHO (2022) riktlinjer om hur förskolor bör agera för att minska smittspridningen av coronaviruset, en del av detta var att vistas i lokaler med god ventilering eller helst utomhus. Folkhälsomyndigheten (2022) skriver i sin tur att verksamheter har ett eget ansvar att vidta åtgärder för att förebygga sjukdomar och rekommenderar bland annat att främja utevistelsen för att bidra till god hälsa och minskad spridning. På grund av detta förflyttade många förskolor ut sin verksamhet. Utifrån egna erfarenheter och i samtal med andra förskollärare har det uttryckts en svårighet i att bedriva undervisning utomhus. Några anser att undervisningen har fått tagit stryk på grund av omställningarna, för att det är svårare att bedriva undervisning utomhus. Detta, trots att utomhuspedagogik länge har varit en omfattande del i förskolans läroplan där alla barn ska ges möjlighet att utvecklas i olika miljöer, såväl ute som inne (Skolverket, 2018).

Enligt Mårtensson et al. (2011) har utomhuspedagogiken många fördelar för barns utveckling. De får exempelvis genom att vistas utomhus, träna sina fysiska förmågor som grovmotorik, men utomhusleken bidrar också till barns sociala och kognitiva utveckling. Även Szczepanski (2009) beskriver flera fördelar med att bedriva undervisning utomhus, exempelvis att det kan bidra till en ökad koncentrationsförmåga hos barnen. Utöver detta kan utomhuspedagogik bidra till en varierad miljö, stärka självförtroende och ge barnen en ökad förståelse för naturen omkring oss och dess uppbyggnad.

Som redovisas, finns det en hel del fördelar med att bedriva utomhuspedagogik. Forskning redovisar också att förskollärare i grunden har en positiv inställning till utomhuspedagogik men att det i praktiken finns svårigheter att genomföra det (Erdem, 2018; Ernst, 2014). Med anledning av detta och forskning om att planerad utomhusundervisning inte verkar genomföras i lika stor utsträckning som inomhus, vill vi i studien därför undersöka förskollärares syn och inställning till planerad utomhuspedagogik. Studien kommer endast fokusera på förskollärares syn och inställning och inte övrig personal. Detta eftersom enligt förskolans läroplan är det förskolläraren som har det övergripande ansvaret att planera undervisningen i enlighet med målen, exempelvis att undervisning ska ske i varierande miljöer och att barn har rätt till att vistas både utomhus och inomhus (Skolverket, 2018).

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att bidra med kunskap om förskollärares syn på och inställning till planerad utomhuspedagogik, i relation till covid-19.

- Hur ser förskollärare på planerad utomhuspedagogik för barns lärande?
- Har förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik förändrats under de senaste tre åren i och med covid-19 pandemin. Hur?

3. Bakgrund

I detta avsnitt kommer arbetets bakgrund att presenteras. Inledningsvis presenteras en bakgrund om utomhuspedagogik samt begreppsförklaringar. Vidare kommer olika styrdokument och forskning om förskollärares syn på utomhuspedagogik att redovisas.

I bakgrunden presenteras olika typer av källor, det är läromedel, olika styrdokument samt vetenskapliga forskningsartiklar och avhandlingar. För att stödja arbetet har forskning sökts fram i databasen ”Discovery”. Till detta gjordes avgränsningar för att hitta relevanta artiklar till studien. Artiklarna som användes har publicerats efter år 2010 och är kollegialt granskade av ämnesexperter.

Sökorden valdes noggrant för att ge relevanta artiklar som passade vårt syfte.

Sökorden som användes var: *preschool, kindergarten, early childhood education*, dessa kombinerades tillsammans med *outdoor education, outdoor learning, environmental education* samt kombinerades med *teacher perspectives, attitudes, views, perceptions* samt i en sökning *covid-19*, men eftersom detta gav få resultat togs *covid-19* sedan bort.

För att få fram avhandlingar till studien användes databasen libris.se. Sökorden som användes var: *Covid-19, utomhuspedagogik, förskola, preeschool och outdoor education*. För att hitta flera relevanta avhandlingar användes även Diva portal via Högskolan i Gävle. Sökorden som användes var både på svenska och engelska för att få ett större utbud. De ord som användes var: *utomhuspedagogik, förskola och outdoor education*.

3.1 Begreppet utomhuspedagogik

Utomhuspedagogik är ett arbetssätt där lärande ställs i förhållande till platsens betydelse. Szczepanski (2011) menar att kärnan i utomhuspedagogik är nyttjandet av upplevelsebaserat lärande i växelverkan med de mer traditionella skolliknande lärandet. Även Björklund (2016) definierar begreppet utomhuspedagogik på liknande sätt som även hon menar att utomhuspedagogik är ett förhållningssätt som syftar till lärande i kombination mellan upplevelser och konkreta situationer. För att barn ska få möjlighet att inhämta förstahandserfarenheter måste barn och vuxna lämna förskolan och ta sig ut i naturen. Genom att ta sig ut öppnar förskollärare upp vägen för en kreativ lärprocess. Vidare menar båda författarna att lärande inte enbart sker ute eller inne utan i samspel med varandra. Denna syn på lärande syftar till att barn lär och upplever med hela kroppen och alla sina sinnen (Björklund, 2016).

Begreppen lärande, hälsa och fysisk aktivitet hänger nära samman i utomhuspedagogiken. Utomhuspedagogiken gör att barnen sätter kroppen och tankar i rörelse. Den fysiska aktiviteten som barn får genom utevistelsen på förskolan främjar hälsan. Szczepanski (2011) menar att dagens höga ohälsotal beror på att människan inte får utlopp för sitt rörelsebehov. Vidare tar Boldemann & Pagels (2019) upp miljö och hälsoaspekter och menar att människan dagligen utsätts för miljöfaktorer som påverkar oss negativt. Några av dessa faktorer är avgaser, buller, dåligt ljus och strålning från exempelvis skärmar. Författarna menar att den viktigaste hälsoaspekten i ett hållbart samhällsbygge är möjlighet till en daglig rörelse i en grön miljö. En daglig dos av rörelse minskar risken för många hälsoproblem.

Utevistelse är positivt i flera bemärkelser, barn får genom utomhuspedagogiken inhämta information med hela kroppen och med hjälp av alla sina sinnen. Ur ett hälsoperspektiv har utomhuspedagogiken många fördelar på både barns hälsa och fysiska aktivitet. Samtidigt minskar risken för allvarliga sjukdomar (Bergström & Tronvik, 2014).

Utifrån förklaringen av utomhuspedagogik ovan, menas planerad utomhuspedagogik i denna studie med när förskollärare har ett syfte och en medvetenhet om vad de vill att barnet ska lära sig i undervisningstillfället utomhus. Detta tillsammans med miljön och de olika redskap som miljön bidrar med. Planerad utomhuspedagogik skiljer sig från utomhuspedagogik då den är styrd och planerad av förskollärare.

3.2 Styrdokument

Enligt förskolans läroplan är det förskolläraren som har det övergripande ansvaret att planera och se till att undervisning utförs i enlighet med läroplanens mål, tillsammans med andra i arbetslaget (Skolverket, 2018). Ordet utomhuspedagogik används inte i förskolans läroplan, men att vistas utomhus är en väsentlig del i läroplanen (Skolverket, 2018). I förskolans läroplan kan man läsa att utbildningen i förskolan ska utformas så att den stödjer barns utveckling, hälsa och välbefinnande. Samtidig ska miljön anpassas så att de passar barnens olika behov. Barnens ska erbjudas olika aktiviteter i varierande sammanhang och få möjlighet att växla mellan olika aktiviteter, inomhus såväl som utomhus. Förskolans läroplan nämner också att varierade miljöer och många valmöjligheter breddar barns lekmönster och kan bidra till mångsidigt lärande som utmanar, stimulerar och lockar till lek. Barnen ska i förskolan ges möjligheter att utveckla sina rörelseförmågor, detta genom att delta i olika fysiska aktiviteter i olika naturmiljöer (Skolverket, 2018).

Enligt World Health Organization (WHO, 2019) rekommenderas barn i åldrarna 1-4 år minst 3 timmars fysisk aktivitet om dagen. De menar att fysisk aktivitet inte bara är bra för hälsa utan även för barns kognitiva utveckling. Även skollagen (SFS 2010:800, 8 kap. 8§) tar upp miljön som en viktig aspekt och att det är huvudmannens ansvar att se till att barnen erbjuds en god miljö. I detta fall kopplas det till en varierad miljö och att det ska finnas tillgänglighet till både god inomhus- och utomhusmiljö. Utifrån förskolans läroplan kan man tolka att utomhusaktiviteter en viktig del i förskolans verksamhet och att det är förskollärarens ansvar att det sker.

3.3 Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare forskning om förskollärares syn på utomhuspedagogik och undervisning i naturen att redovisas. Avsnittet kommer innehålla vad förskollärare kan se för fördelar och positiva aspekter med utomhuspedagogik samt nackdelar och vad de kan se för hinder för att genomföra det. Även forskning om anpassandet av undervisningen i och med covid-19 kommer att redovisas.

3.3.1 Fördelar och möjligheter med planerad utomhuspedagogik

Under pandemin fick förskolor runt om i världen flytta ut den dagliga verksamheten. Lafave et al. (2021) undersökte hur covid-19 och rekommendationerna för att minska smittspridningen påverkat förskollärares syn på fysiska aktiviteter i förskolan. För att minska smittspridningen i förskolan skulle barnen fysiskt distansera sig från varandra. Detta gjorde att aktiviteterna planerades utomhus som involverade fysisk rörelse för att hålla barnen ifrån varandra, detta tyckte personalen var bra då barnen rörde sig mer än innan pandemin. Lafave et al. menar att man borde fortsätta med detta arbetssätt och främja att vara utomhus för att ge barnen möjlighet till mer fysisk aktivitet, som är bra för deras hälsa. Mårtensson et al. (2011) menar att utevistelsen är positiv och att barnen är mer fysiskt aktiva än inomhus. Vidare menar Mårtensson et al. att utomhuspedagogiken i allmänhet bidrar till större utrymme som leder till att barn har möjlighet att röra sig mer än inne. Barnen får också träna grovmotorik när de möter förskolegårdens naturliga hinder som kullar, träd och växtlighet, vilket även Erdem (2018), McFarland och Laird (2018) samt Szczepanski (2009) lyfter som en viktig aspekt.

Bergström och Tronvik (2014) skriver att en annan fördel med planerad utomhuspedagogik är att den tillåter barnen att använda hela kroppen och alla sina sinnen i läroprocessen. De menar att utemiljön bidrar till förbättrad inlärningsförmåga då barn använder alla sina sinnen i lärandet. När barn rör på kroppen i planerad utomhuspedagogik stimuleras samtidigt deras hjärna av de olika intrycken. I likhet med detta menar även Szczepanski (2009) att barns sinnen begränsas inomhus och att ytan där inte tillåter barn att vara fysiskt aktiva. Förskolegården låter barnen använda både kroppen och sinnen i lärandet. Detta är något som även Lafave et al. (2021) och Mårtensson, et al. (2011) nämner som skillnaden i barnens fysiska aktivitet inomhus och utomhus, där de menar att barnen mår bättre av, och blir mer fysiskt aktiva utomhus. Bergström och Tronvik (2014) menar att ämnen som i en skolliknande miljö kan uppfattas som abstrakta, kan i utomhusmiljön levandegöras. Samtidigt menar Szczepanski (2009) att en växelverkan mellan inom- och utomhuspedagogik ger undervisningen en tydligare verklighetsanknytning. Att barn får lära med alla sinnen utomhus är något som forskning uttrycker som en fördel med utomhusvistelsen, bland annat Wishart och Rouse (2018). Även Erdem (2018) som fokuserar på förskollärares syn på utomhusmiljön som lärandemiljö anser att det bidrar till en rikare lärmiljö där barnen ges möjlighet till social, kognitiv och fysisk utveckling exempelvis genom motorisk träning.

Erdem (2018) visar, precis som forskning ovan, att utomhuspedagogiken leder till fysiskt välbefinnande, föränderlighet och variation. I studien lyfts även andra fördelar med utomhuspedagogik som riktar sig på språk och matematik. Erdem menar att utomhusvistelsen ger barn ökad rumslig uppfattning, stödjer språkutveckling samt främjar sociala gemenskaper. Även Mårtensson (2004) menar att utomhusmiljön bidrar till variation och innehållsrik omgivning. Detta gör att barn som leker utomhus överraskas och fascineras under lekens gång, av exempelvis naturens resurser. Saker som en pinne kan bli dynamiska leksaker och överraskningar som ett djur eller ett spännande fordon som kör förbi förskolans gård kan uppstå (Mårtensson, 2004).

3.3.2 Nackdelar och svårigheter med planerad utomhuspedagogik

Trots alla dessa fördelar som forskning visar med planerad utomhuspedagogik, finns det forskning på att undervisning utomhus inte används i så stor utsträckning (Erdem, 2018; Ernst, 2014; Hunter et al., 2020 & Szczepanski, 2009). En anledning till detta menar Hunter et al. (2020) är att förskollärarna anser att utomhus ger omgivningen möjlighet till mer spontant lärande och därför behövs den inte planeras lika mycket som aktiviteter inomhus. Vidare uttrycker Hunter et al. (2020) att det också finns en tidsaspekt i det hela, inomhus-planeringen tar så mycket tid att det inte finns tid att planera för utomhusaktiviteter. Detta är även något som Blanchet-Cohen och Elliot (2011) berör, de menar att det är ett mindre behov av struktur ute och att ett vanligt perspektiv bland personalen är att utomhusvistelsen är "rasttid". Detta är i likhet med Szczepanski (2009) som skriver att lärare uttrycker att de är fast i traditionell undervisning som utgår från "klassrumsmiljöer". Däremot menar dem att det finns ett intresse att förändra denna syn på undervisning, men att det är viktigt att ha en växelverkan mellan inomhus och utomhus för den ultimata undervisningen. Det är något som även Mårtensson et al. (2011) nämner.

För att skapa mer möjligheter för barn att få undervisas i utomhusmiljön skriver Ernst (2014) att det behövs mer rutiner för att genomföra utomhus undervisningen. Ernst menar att det finns en positiv syn på undervisning i naturen men att det inte används särskilt mycket, i snitt ca en gång i månaden. Ernst lyfter också tidsaspekten som en del i varför det inte används, men det framkommer även att det kan finnas ett motstånd att genomföra undervisningen utomhus. För att motverka detta skriver Ernst att det kan behövas mer rutiner. Även Wishart och Rouse (2019) nämner att rutiner kan påverka barns möjligheter till utomhusundervisning.

Vidare framhäver forskning att förskollärares egna perspektiv och åsikter om utomhuspedagogik kan påverka utförandet av detta. Exempelvis genomförde Ernst och Tornabene (2012) en undersökning där förskollärarna fick värdera i vilka miljöer de helst genomför undervisning med barnen. Det som framkom ur denna undersökning var att förskollärarnas egna åsikter om vad som anses som lämpligt påverkar valet av undervisningsmiljö. Även Mårtensson et al. (2011) skriver att förskollärarnas egna attityder till naturen påverkar barnens möjligheter, något som även Wishart och Rouse

(2019) nämner. Vidare skriver de även att förskolläraarnas kreativitet och engagemang påverkar utomhuspedagogiken.

En annan aspekt och ett hinder som framkommer är bland annat säkerheten i utomhusvistelser. Forskning visar att många förskollärare tycks anse att det finns många risker med att vistas ute i naturen och undviker det därför, trots att de är medvetna om fördelarna (Erdem, 2018; Ernst, 2014; Ernst & Tornabene, 2012; Wishart & Rouse, 2018). Exempelvis att det kan komma bilar, det finns risk att bli sjuk av vädret, det är svårt att kontrollera barnen ute och det finns större risker för barn att ramla och slå sig. Forskning visar att det finns en oro för vädret, speciellt på vintertid och anser att det kan vara ett problem för utomhuspedagogiken (Erdem, 2018; Ernst, 2014; Lafave et al, 2021). Även smuts och behov av bekvämlighet kan vara en begränsning (Mårtensson et al., 2011). Mårtensson et al., (2011) reflekterar även kring huruvida luften egentligen är frisk ute och menar att ju närmre en trafikerad väg förskolan ligger, så innehåller luften avgaser och ämnen som kan vara skadliga för hälsan.

Utöver detta nämns tillgängligheten till naturmiljöer som en begränsning för planerad utomhuspedagogik, där de anser att miljön inte finns lättillgänglig (Ernst, 2014 & Ernst & Tornabene). Mårtensson et al. (2011) skriver om miljön och att det kan finnas en oro för okänd miljö samtidigt som om man bara är på samma plats så kan det bli tråkigt och tar bort nyfikenheten. Mårtensson (2004) framför också att om de genomför en aktivitet på skolgården kan leken ofta störas av andra barn och därför undviks det.

3.3.3 Sammanfattning

Sammanfattningsvis visar forskning att förskollärares/pedagogers sedda hinder med planerad utomhuspedagogik verkar vara brist på tid för planering och tillgänglighet av naturmiljö, säkerhetsaspekter med för många risker, väder samt personalens personliga åsikter och attityder. Dessa gör i de flesta fall att utomhuspedagogik inte används till stor del, trots att det finns en medvetenhet om fördelar som att barnen får träna motorik, social utveckling, får naturkontakt, gemenskap och fysisk aktivitet och utveckling som bidrar till barnens hälsa och välbefinnande.

4. Teori i arbetet

Arbetet kommer använda sig av det sociokulturella perspektivet utifrån Vygotskij (1978). Enligt det sociokulturella perspektivet, formas och utvecklas barn i samspel med omgivningen, såväl social som fysisk. Vygotskij menar att människan påverkas av kulturer och sociala relationer, samtidigt som människan också påverkar dessa. Med kultur menas den miljön människor lever i, både fysisk och social, exempelvis kan det handla om värderingar och uppfattningar. Miljöns utformning kan påverka människan på olika sätt, människor kommer med olika erfarenheter och från olika kulturer i hemmet och kan därför uppfatta saker på olika sätt. Samtidigt bildas det även en ny kultur via det sociala samspelet med andra människor, där nya erfarenheter kan skapas (Vygotskij, 1978).

I detta arbete kommer därför teorin att användas som ett analysverktyg för att tolka hur förskollärare anser att barn kan lära i olika miljöer och i sociala samspel med både

lärare och andra barn. Även hur de vuxnas syn kan påverkas av olika kulturer och erfarenheter som de själva utvecklats genom. Vygotskij (1978) poängterar att samspelet mellan barnet och miljön är en viktig aspekt i barns utveckling och lärande. Vygotskij grundade begreppet proximal utvecklingszon, begreppet syftar på skillnaden mellan vad barnet kan göra själv och vad hon kan göra i samspel med omgivningen (Vygotskij, 1978). Med det menas att barnet kan lära av en mer kompetent person inom det området, på en lagom nivå. Det kan vara både barn och lärare, men även miljön omkring kan påverka.

Vygotskij (1978) anser att människan är en social och kommunikativ varelse. För att socialisera med varandra används något som han kallar mediering. Detta innebär olika sätt kommunicera med hjälp av olika redskap. Dessa är kulturellt skapade och kan vara exempelvis bilder, språk, kroppsspråk, text och former. Vygotskij menar att det är genom redskapen i mediering vi skapar våra erfarenheter, och genom våra erfarenheter som vi agerar och utvecklas i sociala praktiker. Enligt det sociokulturella perspektivet kan förskollärare genom att veta hur barnen fungerar och vad de har för erfarenheter, skapa en miljö som barnen kan lära av och i, samt anpassa den för att barnen ska ges möjligheten att få en effektiv inläring (Vygotskij, 1978).

5. Metod

I detta avsnitt kommer studiens metod att beskrivas. Metoden är uppdelad i olika avsnitt med en djupgående förklaring om valet av metod, tillvägagångssätt, genomförandet och de etiska aspekter som tagits hänsyn till under arbetets gång.

5.1 Intervjuer

För att få en förståelse för förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik används en kvalitativ metod i form av intervjuer. Att använda sig av intervjuer anser Bryman (2018) kan bidra till att få en fördjupad förståelse, vilket är vad fokuset varit i detta arbete. I denna studie har semistrukturerade intervjuer genomförts med en förberedd intervjuguide. Frågor om specifika teman har skapats med syfte att kunna ställa följdfrågor för att komma ännu mer på djupet. Enligt Bryman innebär en semistrukturerad intervju att den är delvis strukturerad med förberedda frågor och fokus samtidigt som deltagaren har utrymme att styra riktningen i samtalet. Detta genom att vara flexibel och följa informantens intresse, ändra ordning på frågorna samt ställa följdfrågor. Bryman skriver att genom denna metod tillåts deltagaren att uttrycka sig fritt och det ger oss en större chans till mer fylliga och detaljerade svar.

Intervjuguiden innehåller fem frågor (se bilaga 1). När intervjuguiden skapades, utgick den ifrån vad som var intressant och behövdes för att kunna besvara syftet och frågeställningarna. Detta samtidigt som det var av vikt att frågorna var tillräckligt öppna för deltagarens frihet men också konkreta för relevans i studien (Bryman, 2018). Även Hjalmarsson (2016) menar att öppna frågor ger förskollärarna större utrymme att svara på frågorna och att de kan svara på dessa med egna ord. Frågorna sorterades i en viss

ordningsföljd utifrån en tänkt kronologisk ordning i samtalet, men med medvetenhet att detta kan ändras från intervju till intervju.

5.2 Urval

Studien har använt sig av ett målstyrt urval tillsammans med ett bekvämlighetsurval (Bryman, 2018). Ett målstyrt urval menar Bryman innebär att deltagare väljs ut till studien för att de ska kunna besvara syftet. Även Alvesson (2011) menar att vilka som studeras hänger ihop med syftet, att det är viktigt att tillfråga rätt personer så att syftet kan besvaras. För att svara på studiens syfte var det av vikt att deltagarna i studien var just förskollärare. Vidare var det av vikt att förskollärarna hade minst tre års arbetserfarenhet och har varit verksamma de senaste tre åren för att ha erfarenhet av arbetet före, under och ”efter” pandemin.

Studien använder sig även av ett bekvämlighetsurval. Det innebär att personer i ens närhet blir deltagare i studien. Eftersom vi båda studenter har personer i vår närhet som arbetar som förskollärare och passar in på vårt målstyrda urval, tillfrågades dessa i första hand. Alla som tillfrågades tackade ja och totalt gjorde vi åtta intervjuer med förskollärare på sju olika förskolor i Sverige. Alla förskollärare som deltar i studien kommer ifrån en mellanstor stad i mellan-Sverige och har alla god tillgång till naturmiljöer såväl på förskolan som i privatlivet.

5.3 Tillvägagångssätt

Innan intervjuerna startade genomfördes en pilotstudie för att se hur väl undersökningsdeltagarna förstod frågorna (Bryman, 2018). Resultatet av denna visade att vissa justeringar behövdes genomföras innan datainsamlingen kunde börja. Dessa var att förtydliga någon fråga och att redan i intervjuguiden förbereda en följdfråga.

Förskollärarna kontaktades via mejl, tillsammans med missiv (se bilaga 2) som informerade deltagarna om studiens syfte och tillvägagångssätt samt informerades om att undersökningen följer Vetenskapsrådets etiska principer (2017). Förskollärarna gavs två veckor att svara om de kunde tänka sig delta i studien eller inte. När förskollärarna svarade och ville delta i studien skickades den förberedda intervjuguiden ut till förskollärarna. Detta för att de skulle få bekanta sig med innehållet och vara förberedda vid intervjutillfället. Även tid och plats för intervjuerna bestämdes och varje förskollärare intervjuades var för sig. Plats och tid menar Bryman (2018) är viktigt för att få den intervjuade att slappna av, därför fick förskollärarna avgöra vart och när intervjuerna skulle ske för att inte störa i verksamheten. Majoriteten av intervjuerna skedde på förskollärarnas arbetsplats på en plats skyddad från ljud och andra störmoment och två intervjuer skedde hemma hos förskollärarna. Intervjuerna spelades in med hjälp av ljudupptagning på telefon, papper och penna fanns med ifall det behövdes användas under intervjun. Bryman menar att inspelning är en bra metod för att kunna fokusera på samtalet i stunden. Det hjälper minnet och gör att det går att lyssna igenom materialet igen, vilket är till fördel i analysen. För att göra detta är det

viktigt med en god kvalitet på ljudet i inspelningen utan störande bakgrundsljud (Bryman, 2018; Löfgren, 2016).

5.4 Databearbetning

Det insamlade datamaterialet har analyserats och tematiseras med hjälp av Braun och Clarke (2006) guide för tematisk analys. Detta innebär att materialet noggrant granskas och analyseras för att finna teman utifrån insamlade data.

Analysen startade när ljudinspelningarna transkriberades, enligt Braun och Clarke (2006) är fas ett i en tematisk analys att bekanta sig med materialet. Detta innebar också att alla transkriberingar lästes igenom. Därefter diskuterade vi innehållet i transkriberingarna och utformade tänkbara generella teman och kategorier. Utifrån dessa, kodades materialet. Detta innebär att vi läste igenom materialet igen och färgmarkerade utifrån olika kategorier. Braun och Clarke nämner att det kan vara viktigt med ett visuellt redskap för att sortera materialet. När vi fått fram material till de olika generella temana, lästes de igenom återigen för att dela upp i mer specificerade teman/underkategorier utifrån frågeställningarna för att svara på syftet. Här påpekar Braun och Clarke att det är viktigt att de olika temana är tydliga, har en relevans för studien och inte går in i varandra.

Härnäst bestämdes namnen på de olika temana. Bryman (2018) menar att detta steg är viktigt, att hitta ett namn som speglar de koder som ligger till grunden för kategorin. Det skrevs även fram en djupare förklaring om vad temat och kategorierna handlar om och utdrag från datamaterialet valdes ut för att representera vardera temat. När alla dessa steg var klara, började vi nu jämföra dessa teman och kategorier med forskningslitteraturen. Genom att jämföra teman och litteraturen med varandra kunde slutsatser dras och samband mellan teman och litteratur framkom. Även Vygotskijs (1978) begrepp och det sociokulturella perspektivet sattes i relation till studiens teman.

5.5 Reliabilitet och validitet

För att öka reliabiliteten i arbetet är det av vikt att hela metoden presenteras på ett tydligt sätt. Braun & Clarke (2006) menar att eftersom en tematisk analys är en flexibel metod, är det av stor vikt att metoden i analysprocessen presenteras korrekt. Eftersom två personer har analyserat resultatet, ses det med två olika synsätt, vilket kan öka forskningens trovärdighet i jämförelse om endast en gjort det. Båda studenterna har läst samtliga transkriberingar och färgkodat materialet på var sitt håll. Sedan har dessa jämförts och diskuteras för att till sist föras samman till slutgiltiga teman och kategorier. Reliabilitet handlar om tillförlitlighet i mätningen, Roos (2016) menar att för att få så hög reliabilitet i arbetet som möjligt har data samlats in på ett noggrant sätt och i tillräcklig mängd för att kunna dra slutsatser av dessa. Arbetet har strukturerats noga för att undvika att egna förgivettagande står i vägen för resultatet. Frågorna i intervjuerna är öppna, vilket leder till en frihet och att den intervjuade personen inte behöver svara på ett visst sätt, Bryman (2018) menar att slutna eller ledande frågor har förmågan att begränsa informantens svar. Vidare menar Löfgren (2016) att för att få människor att ge

fulliga och detaljerade svar handlar det till stor del om att skapa en god stämning som bygger på förtroende mellan både den intervjuade och intervjuerna. Intervjuerna spelades in och materialet har sparats, vilket innebär att om någon vill granska materialet i efterhand är det möjligt (Bryman, 2018).

För att uppnå en högre validitet är det även viktigt att frågorna ställs på rätt sätt och är väl kopplat till syftet (Bryman, 2018). En del av det var att endast förskollärare som varit verksamma under och före pandemin intervjuades, för att kunna koppla svaren till syftet. Även pilotintervjun kunde bidra till en högre validitet i studien eftersom frågorna kunde kontrolleras om de verkligen gav svar kopplade till studiens syfte och frågeställningar. Vidare menar Bryman (2018) att för att en studie ska kunna bidra till generella slutsatser, behöver urvalet vara stort och nämner som riktmärke ca 30 intervjuer. På grund av begränsad tidsram för ett examensarbete, ansågs 30 intervjuer vara övermåttigt. Resultatet i denna studie är alltså inte generaliserbart eller kan tolkas som något som gäller alla förskollärare. Denna studie har begränsats till en mindre undersökning och i studien har åtta intervjuer genomförts.

5.6 Etiska överväganden

Studien har tagit hänsyn till Vetenskapsrådet (2017) etiska aspekter, den har framför allt följt information- och samtyckeskravet. Det innebär att varje deltagare i studien ska informeras om studiens syfte och villkor samt ge sitt samtycke till att delta. Inför varje intervju har därför deltagarna via mejl informerats om studiens syfte och tillfrågats om de vill delta eller inte, detta via ett så kallat missiv (se bilaga 2). Vid intervjutillfället efter att deltagarna via mejl tackat ja, tillfrågades deltagarna återigen muntligt för att försäkra oss om att de fortfarande ger sitt samtycke. All information gavs även återigen i muntligt format. Löfdahl (2016) skriver att det är bra att ge både muntlig och skriftlig information för att komplettera varandra.

Missiv och den muntliga informationen har även innehållit information om att studien är frivillig att delta i, deltagarna har rätt att avbryta sitt deltagande när de vill samt att de utlovas konfidentialitet. Med det menas att endast vi samt handledare kommer ta del av råmaterialet och att i studien kommer varken respondenternas namn eller personuppgifter vara synliga (Vetenskapsrådet, 2017). Information om vårt förhållningssätt gällande nyttjandekravet framgår också, det vill säga att materialet endast är avsett för denna studie och inte kommer användas i andra syften (Vetenskapsrådet, 2017). Utöver det informeras de om att materialet från studien förvaras säkert och oåtkomligt för obehöriga.

6. Resultat & analys

I detta avsnitt presenteras studiens resultat och analys samt sätts i relation till studiens tidigare forskning. Resultatet redovisas nedan i två teman utifrån studiens frågeställningar med tillhörande kategorier som analyseras med forskning och teori.

6.1 Förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik för barns lärande

I resultatet har det framkommit sex olika kategorier om förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik i relation till barns lärande och hur de kan se på den. Dessa kategorier handlar bland annat om svårigheter med utomhuspedagogiken, olika fördelar med den och synsätt om hur den kan användas för att främja barns lärande. Nedan presenteras kategorierna i olika underrubriker.

6.1.1 Svårigheter med att genomföra planerade aktiviteter utomhus

Denna kategori syftar till hinder och svårigheter som förskollärarna kan se i genomförandet av planerad utomhuspedagogik.

I intervjuerna var det flera förskollärare (inte alla) som uttryckte svårigheter med att genomföra planerade utomhusaktiviteter. Den mest framträdande aspekten var att aktiviteten lätt störs av andra faktorer, exempelvis andra barn eller intryck. Vilket leder till att undervisningen utomhus störs och barnen får minskade möjligheter att inhämta kunskaper. Så här uttryckte en förskollärare sig:

Det är ju att det är stora utrymmen och att barnen lätt kan bli störda av andra barn som har fri lek eller så, men eftersom vi arbetade med miljön och satte upp staket för att skärma av kom vi bort från det.

Denna förskollärare har sett ett problem med utomhuspedagogiken men samtidigt hittat en lösning för det. En annan förskollärare talade även den om att fokus lätt kan störas "Men just en nackdel kan ju vara att dom fyra väggarna försvinner. Vid planerad utomhuspedagogik kan fokus lätt förflyttas mitt i en aktivitet till något helt annat då både visuella och auditiva intryck kan komma i vägen för fokuset". Utifrån det sociokulturella perspektivet (Vygotskij, 1978) kan man förstå varför förskollärare uttrycker en svårighet med utomhuspedagogiken eftersom människan formas utifrån sina tidigare erfarenheter. Har en förskollärare erfarenhet av att aktiviteterna ofta störs, finns möjligheter att de tar med sig dessa och undviker det nästa gång, eller som i detta fall letar en lösning för det.

Att aktiviteterna störs är även något som Mårtensson (2004) tar upp som ett hinder, där menar han att pedagogerna undviker planerade aktiviteter utomhus på skolgården för att den ofta störs av andra barn. Även Erdem (2018) nämner att pedagogerna uttryckte att det är svårare att kontrollera barnen ute, något som förskollärare i denna undersökning också poängterar. Det kan komma bilar, djur eller annat som tar barnens uppmärksamhet. Även väder ses som en bidragande faktor till svårigheter med planerad utomhuspedagogik, så här säger en av förskollärarna:

Svårigheter vet jag inte, det är klart vädret styr ju. Det kan ju vara så på vintern att det är 15 grader kallt och då går man inte ut och gör något där man behöver vara ute en längre stund eller där man behöver ta av sig vantarna. Så det kan vara en svårighet, eller

om det spöregnar beroende på vad man ska göra, man är ju mer beroende av vädret när man planerat vissa saker. Så är det ju.

Väder är även det en aspekt som den tidigare forskning tar upp. Bland annat Ernst (2014) och Erdem (2018) skriver att det uttryckts en problematik med vädret. Eftersom samspelet med miljön och barnen är viktig, är det viktigt att miljön är tillåtande (Vygotskij, 1978). En miljö med 15 minusgrader, som ena förskolläraren uttrycker sig, påverkar både barnen och den vuxne och anses inte vara tillåtande. Därav kan även vädret bli ett hinder för barns lärande i utomhusmiljöer.

Förskollärarna diskuterar även socioekonomiska svårigheter i samband med vädret och genomförandet av planerad utomhuspedagogik och syftar till att alla barn inte har tillräckligt varma kläder. Detta leder till minskad planering av utomhuspedagogik och därav minskad möjlighet till lärande i utomhusmiljöer för barnen. En förskollärare uttrycker sig så här:

Ja det kan ju vara lite i olika områden om man tänker socioekonomiskt, så tänker jag också att på vissa ställen finns det barn som kanske inte har tillräckligt med kläder om man tänker vintertid. Eller om det är regnigt väder och man behöver anpassa kläder efter väder.

I jämförelse med forskning som bara ytligt lyfter de socioekonomiska nackdelarna i förhållande till planerad utomhuspedagogik visar vår studie att nästan hälften av förskollärarna menar att detta är orsaker till att det blir svårt att genomföra planerad utomhuspedagogik. Lafave et al. (2021), Ernst (2014) och Erdems (2018) forskning visar också på att förskollärare uttrycker en oro för att väder och vind kan vara en orsak till att planerade aktiviteter inte används i lika stor utsträckning utomhus som inomhus och därmed minskar utomhusundervisningen för barnen och att få lära i olika miljöer.

6.1.2 Ser det positivt på grund av personliga åsikter

I denna kategori bygger förskollärarna sina motiveringar på sina egna åsikter och erfarenheter när de motiverar sin positiva syn på planerad utomhuspedagogik.

I intervjuerna med förskollärarna var det många som uttryckte att de var positiva till planerad utomhuspedagogik för barns lärande och använde sig av personliga åsikter när de motiverade detta. Exempelvis uttryckte en förskollärare sig så här:

Alltså jag har ju alltid varit positiv till det. Jag ser inte att jag någonsin har ifrågasatt det heller, det var jag ju till och med innan jag började jobba i förskolan, utomhus är jag ju med mina egna barn.

Det är många forskare som menar att förskollärare i grunden har en positiv syn på planerad utomhuspedagogik och lärande i utomhusmiljöer (Ernst, 2014; Mårtensson, 2011; Wishart & Rouse, 2018).

En annan förskollärare i studien uttryckte sig "ja jag tycker det är roligt att vara ute och där ligger mitt intresse, även före pandemin." Det var fler som uttryckte sin positivitet till att vistas utomhus och använde det som resonemang till undervisning utomhus. Enligt det sociokulturella perspektivet är det inte främmande att människor använder sig av sina egna erfarenheter i olika kulturer eftersom vi formas via dessa. Det i sin tur spelar också in på hur man själv påverkar omgivningen (Vygotskij, 1978). Genom att dessa förskollärare har en positiv inställning till att vistas utomhus använder de sig av det när de skapar den nya kulturen på förskolan tillsammans med andra, exempel "jag tycker om att vara ute och jag tycker att man ska vara ute minst en gång om dagen". Därav kan användandet av planerade utomhuspedagogik öka på förskolan och ge barnen större möjlighet att lära i olika miljöer. Även genom att förskolläraren har en positiv syn på att vistas utomhus kan det smitta av sig på barnen via det sociala samspelet mellan människorna.

6.1.3 Ser fördelar för hälsan

Denna kategori lyfter att förskollärarna anser att det finns många hälsofrämjande fördelar med planerad utomhuspedagogik som kan gynna barns lärande i längden.

I intervjun med förskollärarna uttryckte samtliga fördelar för hälsan i samband med utomhuspedagogik, exempelvis uttrycker en förskollärare så här: "Jag tycker ju utomhuspedagogiken är jätte jätteviktig. För barn behöver röra på sig och ha större yta, de behöver röra på sig, de behöver frisk luft"

Även Erdem (2018) menar att utomhuspedagogiken leder till fysiskt välbefinnande. Erdem anser att utomhuspedagogiken stödjer språkutvecklingen hos barnen som därmed främjar barns sociala gemenskaper och i sin tur leder till välbefinnande. En annan förskollärare uttryckte sig så här: "Genom att vi får vara ute så vi mår alla bra av det, jag tänker ljudnivå-mässigt, alla intryck, vi behöver inte träffas hela tiden."

Även Mårtensson (2011) menar att utomhuspedagogiken bidrar till större utrymme som ger barnen möjlighet att röra sig friare och mer än inne. Mårtensson et al. (2011), Erdem (2018), McFarland och Laird (2018) samt Szczepanski (2009) menar att förskolans gård bjuder in barnen till fysisk rörelse. Kullar, träd och andra växtligheten menar forskarna leder till att barn är mer fysiskt aktiva och kan utveckla grovmotoriken.

Två förskollärare menar att det är viktigt att vara ute för att få frisk luft och resonerar om att det är viktigt för barns hälsa och välbefinnande. Detta är inget som framkommit i tidigare forskning för denna studie. Däremot resonerar Mårtensson et al. (2011) om hur frisk luften egentligen är och syftar till avgaser och föroreningar i luften, bland annat kopplat till hur nära en trafikerad väg förskolan ligger.

6.1.4 Ser utomhusmiljön som redskap till större chans för lärande

I denna kategori menar förskollärarna att miljön bidrar till ett större lärande för barnen genom bland annat att barnen får lära med hela kroppen, använda fler sinnen och naturliga material.

Det sociokulturella perspektivet poängterar samspelet mellan barnet och miljön och menar att detta är en viktig byggsten i barns utveckling och lärande (Vygotskij, 1978). Förskollärarna i denna studie menar att utomhusmiljön är en viktig del i barns lärande och utveckling då barn lär med hela kroppen. I intervjuerna med förskollärarna uttrycker tre förskollärare att utomhuspedagogiken leder till större lärande. Så här säger två:

Jag ser utomhuspedagogiken som en stor tillgång till verksamheten. Att komma ut, utanför dom fyra väggarna, kan vara till stor fördel

Barn som behöver utrymme, för att kunna tillgodose dom stora barngrupper vi har så anser ju jag att kommer vi ut blir det som ett rum till med större frihet, vi får utrymme, krockar inte lika mycket, ljudnivåerna blir lägre och det blir mindre konflikter, är min erfarenhet.

Detta är något som Lafave et al. (2021) nämner, ämnen som i en skolliknande miljö kan uppfattas som abstrakta, kan i utomhusmiljön levandegöras för barnen. Barn lär sig på olika sätt och förskolans fyra väggar kan stå i vägen för deras lärande. Lafave et al. menar att barn i utomhusmiljön lär med hela kroppen och alla sina sinnen vilket begränsas när barnen är innanför förskolans fyra väggar. En annan förskollärare uttrycker sig så här:

Ja men du har ju mycket fler möjligheter, alltså så. Du kan, det här med medforskande, medupptäckande, alla såna saker är inte lika lätt inomhus. Ute har vi ju allting, man kan känna, lyssna, lukta. Du kan använda fler sinnen också.

Bergström och Tronvik (2014), Szczepanski (2009) och Wishart och Rouse (2019) nämner också att barn genom utomhuspedagogiken använder hela kroppen och sina sinnen i lärprocessen. Eftersom barnen använder sina sinnen i sitt lärande bidrar därför utomhuspedagogiken till en bättre inlärningsförmåga. Lika som Lafave et al. (2021) menar Szczepanski (2009) att barn begränsas inomhus och att barn inne inte tillåts vara lika fysiskt aktiva som utomhus.

Genom utomhusmiljön ges även möjligheten, att förutom att använda sig av olika redskap för mediering såsom bilder och text, använda de riktiga materialen (Vygotskij, 1978). Något som en förskollärare specifikt ser som viktig del "Visst kan man hjälpa till med ipad men det är inte samma sak, du får en annan upplevelse tycker jag".

6.1.5 Anser att nästintill allt man kan göra inne kan man göra ute

Med denna kategori menar förskollärarna att all undervisning man kan göra inomhus bör man kunna göra utomhus också.

I analysen av datamaterialet framkom det att fem av åtta förskollärare använde sig, på ett eller annat sätt, av uttrycket "allt man kan göra inne, kan man göra ute". Därför blev det ett naturligt tema att ta med. Två förskollärare uttrycker sig: "Jag är ju väldigt för det här att nästintill allt vi gör inomhus kan vi också göra utomhus" och "Allt man kan

göra inne ska man kunna göra ute”. Det tolkas som att de inte ser några begränsningar i utomhusmiljön jämfört med inomhusmiljön utan att barnen kan lära på samma sätt oavsett miljö. Man ska kunna göra samma sak ute som inne. Utifrån det sociokulturella perspektivet på barns lärande och miljö, kan man tolka det som att förskollärarna i denna studie anser att de kan anpassa miljön för barns lärande och att alla barn kan lära i den proximala utvecklingszonen oavsett om det sker i en inomhusmiljö eller utomhusmiljö, men att de till viss del frångår Vygotskijs teori om att barn kan lära på olika sätt i olika miljöer (Vygotskij, 1978).

Resultatet i tidigare forskning (Erdem, 2018; Szczepanski, 2009; Wishart & Rouse, 2018) visar dock att många förskollärare kan se fördelar med den planerade utomhuspedagogiken, men som ett verktyg till att lära på ett annat sätt än inomhus, vilket stämmer bättre överens med det sociokulturella perspektivet (Vygotskij, 1978). Förskollärarna i denna studie som uttrycker sig att “allt man kan göra inne bör man kunna göra ute” resonerar dock också kring vissa svårigheter eller nackdelar med utomhusmiljön men det verkar inte vara något som hindrar dem. Även fast detta synsätt inte är något som stämmer överens med tidigare forskning, anses den viktig att ha med på grund av dess stora förekomst i uttrycken hos förskollärarna.

6.1.6 Anser det viktigt med balans mellan inomhus- och utomhuspedagogik

Denna kategori syftar till att förskollärare tycker det är viktigt att genomföra planerade aktiviteter både inomhus och utomhus för att ge barnen variation i miljöer som kan bidra till lärandet.

I analysen framkom ett synsätt från förskollärarna som innebär att de tycker att det är viktigt med en variation och balans i inomhus- och utomhuspedagogiken. Många förskollärare pratar om vikten av en balans i undervisningsmiljön. Detta beror både på de fysiska delar som finns utomhus, någon motiverar att barn som fryser måste få vara inomhus också. Men även att man kan göra olika saker inomhus och utomhus, aktiviteterna måste vara anpassade för miljön. “Jag tror på variation, alla barn ska vara ute. All personal ska vara ute, all undervisning ska kunna ske inne och ute.” Vygotskij (1978) menar att olika miljöer bidrar till olika redskap för mediering samt miljön och människan kan på olika sätt bidra till den proximala utvecklingszonen som barnen lär i. Exempelvis om man arbetar med växter, kan man både läsa om detta inomhus och bekanta sig med ämnet, där böcker och text fungerar som ett redskap för mediering. Därefter se växterna utomhus på riktigt, där materialet i sig fungerar som ett redskap som kan bidra till den proximala utvecklingszonen. Därav blir det ett varierat lärande.

En del förskollärare resonerar även kring var barnen trivs, att det finns barn som tycker mer om att vara utomhus samtidigt som det finns barn som tycker mer om att vara inomhus och att det därför är viktigt att barn får tillgång till båda. Utifrån den sociokulturella teorin kan man genom Vygotskijs (1978) sätt att förstå hur människor lär i olika miljöer och kulturer, förstå att det kan vara fördelaktigt för barn att få lära i olika miljöer. Detta eftersom de lär på olika sätt med olika omgivningar (Vygotskij, 1978). Mårtensson et al. (2011) redovisar att förskollärare diskuterar växelverkan och

menar att varken det ena eller det andra fungerar utan varandra. Vidare lyfter Mårtensson et al. att det anses vara viktigt att de kan samarbeta och gå in i varandra, de ska inte användas som två skilda ämnen utan beröra samma sak och samarbeta för att uppnå ett ultimatum resultat. Enligt Szczepanski (2009) är det också viktigt med en lagom varierande miljö för att bibehålla barnens intresse. Szczepanski menar att en för enformig miljö kan bidra till att barnen tappar intresse, medan att byta miljö hela tiden kan göra barnen obekväma, det krävs en balans i variationen.

6.2 Förändring av förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik i och med pandemin

Det framkom tre olika kategorier om hur förskollärarnas inställning till planerad utomhuspedagogik har förändrats under de senaste 3 åren, allt från inte alls till att de fått en utvecklad förståelse. Nedan presenteras de olika kategorierna i underrubriker med en djupare beskrivning.

6.2.1 Ingen förändring

I denna kategori menar förskollärarna att ingen förändring skett i deras inställning till planerad utomhuspedagogik under de senaste tre åren.

Tre av åtta förskollärare menar att ingen förändring i deras inställning till planerad utomhuspedagogik har skett under de senaste tre åren. En av förskollärarna menar att hen alltid haft en positiv inställning till planerad utomhuspedagogiken och på grund av att synen alltid varit väldigt bra har ingen förändring skett. När hen tillfrågades hur inställningen till planerad utomhuspedagogik var innan pandemin svarade hen ”samma”. En annan förskollärare uttrycker sig så här vid frågor om inställningen har förändrats ”Egentligen inte för jag är så van att jobba ute så nej det skulle jag inte säga”.

I Lafave et al.s studie (2021) visar resultatet att man upplever att det inte skett någon förändring i deras synsätt under de tre senaste åren. I denna studie uttrycker tre av åtta förskollärare att ingen förändring skett i synsättet till utomhuspedagogik under de senaste tre åren vilket är en stor skillnad. I exemplen ovan menar förskollärarna att de redan innan pandemin hade en positiv inställning till utomhuspedagogik och menar därför att de inte lärt sig något nytt genom den ökade utevistelsen. Detta kan bero på att förskollärarna i denna studie inte fått några nya erfarenheter och därav har inte heller deras synsätt förändrats under de senaste tre åren. Förskollärarna som inte anser sig förändrat sin inställning till planerad utomhuspedagogik kan tillsammans med det sociokulturella perspektivet tolkas som att de inte fått några nya erfarenheter av ämnet (Vygotskij, 1978). På så vis kan det förklaras varför de inte ändrat sin inställning, eftersom Vygotskij menar att man formas av sina erfarenheter i sociala och kulturella sammanhang. Detta syns extra tydligt när en förskollärare svarar “Egentligen inte för jag är så van att jobba ute så nej det skulle jag inte säga.”.

6.2.2 Inställningen har gått upp och ner

I denna kategori menar förskollärarna att inställningen till, och användningen av, planerad utomhuspedagogik har gått upp och ner under pandemin på olika sätt.

En förskollärare i studien anser att hens inställning har förändrats under pandemin, men att de nu gått tillbaka till ungefär samma synsätt som innan, med viss förändring. Hen menar att innan pandemin skedde det inte jättemycket planerad utomhuspedagogik, utomhusvistelsen var mest fri lek och vaktande av pedagogerna. Men menar att de arbetade väldigt mycket med den planerade utomhuspedagogiken under pandemin och utvecklades väldigt mycket. De hittade nya sätt att tänka, göra och undervisa. Däremot att det gått tillbaka till att idag är de inte lika engagerade i barnens aktiviteter utomhus, så här uttrycker hen sig:

Aa, fast vi var jättebra på det under själva pandemin och var med i aktiviteterna och sådär medan nu finns vi ute på gården men vi kanske inte är lika delaktiga tillsammans med barnen

En annan förskollärare i studien menar att all form av planerad undervisning minskade under pandemin, att de har tappat deras inställning till undervisningen för att förskolan fick en helt annan bild. Fokus var på att skärma av barnen från varandra och inte bli smittad, inte på undervisningen. Samtidigt menar hen att det synsättet idag börjat återställas. Den har alltså gått upp och ner men tvärtom den förra förskolläraren som ansåg att det blev bättre. Så här uttrycker denna förskollärare sig:

Alltså konstigt nog tycker jag att vi bedrev mer undervisning ute innan pandemin [...] men det känns som att pandemin har gjort att vi har tappat så mycket. Det känns som att vi har tappat allting. Vågade ju knappt vara här [...] det bara känns som hela verksamheten har varit upp och nervänd och nu sakta men säkert börjar vi komma tillbaka

Resultatet i Lafave et al. (2021) forskning visar också både på framgångar och nackdelar som synliggjorts under pandemin, vilket stämmer överens med förskollärarnas uppfattningar i denna studie. Bland annat ansågs det att genom planering för verksamheten utomhus att det var enklare att distansera barnen från varandra. Samtidigt som andra ansåg att aktiviteterna begränsades på grund av olika omständigheter. Exempelvis att leksaker blev tvungna att rengöras mellan omgångarna och därför togs bort eller att de inte kunde göra eller få olika besök i verksamheten (Lafave et al., 2021)

Enligt det sociokulturella perspektivet påverkas människan av sina erfarenheter sociala sammanhang och kulturer man befinner sig i (Vygotskij, 1978). I och med pandemin skapades en helt ny kultur i verksamheten med nya sociala koder, man fick inte längre vara nära varandra eller socialisera sig på samma sätt som innan. Eftersom människan påverkas av de kulturer som man befinner sig i är det naturligt att förskollärares inställningar förändrades, eftersom de blev tvingade till nya arbetssätt och nya erfarenheter. Alla människor påverkas olika av olika miljöer och sociala sammanhang

vilket vi även kan se i denna kategori då det gått både upp och ner i inställningen till den planerade utomhuspedagogiken.

Idag har de sociala sammanhangen och kulturerna förändrats igen och gått tillbaka mer till som det var innan pandemin, Covid-19 klassas inte längre som en pandemi och restriktionerna har släppts. Förskollärares inställningar i denna kategori, har följt med i denna förändring. De har också gått tillbaka till som det var före pandemin, men med mer erfarenhet med sig och därmed inte återställts precis likadant.

6.2.3 Upptäckt nya möjligheter och fördelar

I denna kategori menar förskollärarna att de har upptäckt nya möjligheter och fördelar med utomhuspedagogiken under de senaste tre åren och att inställningen blivit mer positiv.

Resultatet visar att fem av åtta förskollärare upptäckt nya möjligheter och fördelar med utomhuspedagogiken under de senaste tre åren, en förskollärare resonerar om att pandemin har varit en ögonöppnare för vad man kan göra utomhus. Så här säger hen: ”Det mesta man kan göra inne går även att göra ute, pandemin har gjort att vi förstått det, även om vi varit ute mycket innan också”.

Lafave et al. (2021) visar att de ökade kravet på utomhusvistelse innebar många fysiska fördelar för barnen. Resultatet i Lafave et als. studie lika som i denna, menar att pandemin har fått förskollärarna att förstå att utomhusmiljön har många fördelar och förmåner som gynnar barnen i deras lärande och utveckling.

Erdem (2018) lyfter även att en orsak till att utomhusaktiviteter inte används i lika stor utsträckning är bristen på material. Detta är något förskollärare i denna studie lyfter, tre förskollärare diskuterar om att de sökt bidrag och att de fått redskap som de kan använda utomhus för att kunna tillgodose rekommendationerna om fysisk distansering. Detta menar en av förskollärarna har lett till att utemiljön används på ett helt annat sätt än tidigare och uttrycker: ”Ja men det var väl att många upptäckte möjligheten av att faktiskt kunna använda utemiljön på ett helt annat vis än vad vi gjorde tidigare”

En förskollärare i denna studie menar att pandemin lett till en stor förändring i undervisningen och att mycket behövt flyttas ut. Vidare menar förskolläraren att detta arbetssätt varit bättre än det gamla och att de inte är något de vill gå tillbaka till, så här säger hen:

Förskollärare: Det är mycket delar som man känner att man inte vill gå tillbaka till

Intervjuare: Ja ni känner att ni har utvecklats? ni har hittat nya sätt som funkar bättre

Förskollärare jaa. så är det. Vi hade föräldramöte utomhus, utvecklingssamtalen utomhus. Vi gjorde ju ett uterum för sånt, det är något vi har kvar. Att det faktiskt går att göra mycket ute

Även i denna kategori kan vi se att förskollärare påverkas av den kulturen de befinner sig i, i enlighet med det sociokulturella perspektivet (Vygotskij, 1978). Förskollärarna i denna kategori som anser sig har lärt sig mer av det förändrade arbetssättet, kan med sociokulturella perspektivet tolkas som att det genom den nya kulturen de hamnat i, skapat sig nya erfarenheter som de tagit med sig och sparat i verksamheten. Förskollärarna har genom sin kultur som de hamnat i, fått nya erfarenheter i form av upptäckt nya fördelar och de använder sig av dessa när de påverkar sin nya kultur i sociala sammanhang med andra människor, det vill säga undervisning för barn i utomhusmiljöer (Vygotskij, 1978).

6.3 Sammanfattning av resultat

Sammanfattningsvis framkom det i resultatet två teman med tillhörande kategorier för att svara på studiens frågeställningar. Tema 1 är "Förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik" och tema 2 är "Förändring av förskollärares inställning till planerad utomhuspedagogik i och med pandemin". Till tema 1 framkom det sex kategorier som handlar om förskollärarnas olika synsätt på planerad utomhuspedagogik, bland annat om fördelar, nackdelar och möjligheter. Till tema 2 framkom det 3 kategorier om hur inställningen till planerad utomhuspedagogik påverkats/förändrats i och med pandemin.

7. Diskussion

Diskussionsdelen är uppdelad i metoddiskussion, resultatdiskussion.

7.1 Metoddiskussion

I detta arbete användes en kvalitativ forskningsmetod för att ge svar till studiens syfte och frågeställningar. Syftet med studien är att bidra med kunskap om förskollärares syn på och inställning till planerad utomhuspedagogik, i relation till covid-19. En kvalitativ forskningsmetod syftar till att tolka upplevelser och erfarenheter, denna metod har varit bra då den gett oss en möjlighet att förstå förskollärarnas inställning och syn på planerad utomhuspedagogik (Bryman, 2018) En kvalitativ metod, till skillnad från en kvantitativ, ger intervjupersonerna mer frihet och kan komma mer sina egna synpunkter menar Bryman.

Utifrån bekvämlighetsurvalet kunde vi smidigt nå ut till förskollärare som i ett förtroende till oss kunde delta i studien då förskollärarna kände oss sen innan. Detta har varit positivt med tanke på den begränsade tidsramen. Det kan dock ha haft en påverkan på studiens resultat då förskollärarna kan ha påverkats av relationen till oss studenter. För att öka studiens reliabilitet och validitet använde vi oss även av ett målstyrt urval. Detta innebar att vi tog fram några punkter som deltagarna behövde passa in på. Dessa var att de skulle vara verksamma förskollärare med minst tre års erfarenhet. Detta anses vara ett bra urval då förskollärarna i studien kunde svara på alla frågor. Vi tror att om förskollärarna exempelvis inte varit verksamma under denna period hade de haft svårare att svara på intervjufrågorna. Vidare hade alla förskollärare som deltog i denna studie tillgång till naturmiljöer i vardagslivet och på förskolan. Detta var inget som vi hade som kriterium i urvalsprocessen, men slumpmässigt hade alla det gemensamt. Detta tror

vi kan ha bidragit till en relativt gemensam syn på planerad utomhuspedagogik hos samtliga förskollärare i och med liknande kulturer. Det hade varit intressant om respondenterna hade haft mer olika bakgrund eller varierad tillgång till naturmiljöerna med tanke på Vygotskijs teori om hur kultur och erfarenheter påverkar oss (Vygotskij, 1978).

Valet att utföra en pilotintervju var även det till stor fördel då detta gavs möjlighet att utforma frågorna på ett sätt som gav oss mer utvecklade svar för att besvara studiens frågeställningar. Genom att använda en pilotintervju gavs vi möjlighet att förtydliga frågor samt lägga till följdfrågor, tack var pilotintervjun kunde vi förebygga missförstånd i datainsamlingen.

Innan intervjuerna startade skickades intervjufrågorna ut till förskollärarna. Detta har förskollärarna i fråga, uttryckt vara en positiv aspekt då de hunnit fundera i förväg över svaren. En av förskollärarna fick inte intervjufrågorna skickade till sig innan intervjun. När materialet transkriberades upplevdes att de förskollärare som fått frågorna i förväg svarade djupare och mer detaljerat än förskolläraren som inte fått det. Något som i efterhand utvärderats och kunnat göras annorlunda var att intervjua fler förskollärare för att utöka urvalet och datamängden. Bryman (2018) menar att genom redan intervjuade personer, går det att få kontakt med fler potentiella deltagare, ett så kallat snöbollsurval. Hade detta genomförts hade urvalet blir större och i sin tur ökat studiens reliabilitet och validitet.

Studien har använt sig av semistrukturerade intervjuer. Semistrukturerade intervjuer har haft många positiva aspekter i förhållande till studiens syfte, då den innehåller viss struktur med redan bestämda frågor samtidigt som den tillåter respondenten att uttrycka sig fritt. Detta anses varit fördelaktigt då vi kunnat lyfta förskollärarnas uttalanden, ställt följdfrågor och fått en djupare förståelse (Bryman, 2018). Vi anser att det har varit positivt att vi båda närvarat vid intervjuerna då vi tillsammans utvecklat följdfrågor som syftar till att svara på studiens frågeställningar. Det undveks att ställa ledande frågor, detta för att undvika att få förskollärarna att svara på ett visst sätt. Följdfrågorna som oftast användes innebar att förskollärarna skulle berätta mer om ämnet eller ge exempel. Detta för att vi skulle få en tydlighet i vad förskollärarna beskrev angående planerad utomhuspedagogik. Samtidigt fanns hela tiden studiens syfte i åtanke. Bryman (2018) menar att för att öka validiteten i arbetet ska frågor som besvarar studiens syfte ställas.

Data samlades in med hjälp av ljudupptagning via telefon, detta anses varit fördelaktigt och ett positiv tillvägagångssätt då vi kunnat fokusera på förskollärarnas svar och kunnat ställa följdfrågor. Denna metod anses även varit bra då ingen av förskollärarna uttryckte sig obekvämt med att bli inspelad. Bryman (2018) menar att ljudupptagning fångar de intervjuades ord noggrant vilket är en fördel när materialet ska analyseras. Detta är något som vi också upptäckt i bearbetningen av materialet då den tillåter oss att lyssna på materialet flera gånger.

Inför intervjuerna förbereddes papper och penna och tanken var att anteckna förskollärarnas gester och kroppsspråk då vi trodde detta skulle kunna bli viktiga delar i förskollärarnas berättelser. I datamaterialet framgår det dock att papper och penna aldrig användes under någon av intervjuerna med förskollärarna. Vi ansåg aldrig att vi behövde anteckna något eftersom alla förskollärare uttryckte sig tydligt verbalt och gester inte var något som utmärkte sig. Dock finns det fortfarande en risk att vi missat något som vi inte ansåg som relevant i stunden men som hade kunnat varit det i efterhand.

Sex av åtta intervjuer skedde på respektive förskollärares arbetsplats, och två hemma hos dem. Bryman (2018) menar att tid och plats är viktiga aspekter för att få de intervjuade att slappna av. Att låta förskollärarna själv välja när och vart intervjuerna skulle ske tror vi varit positivt i förhållande till att skapa en trygg och avslappnad känsla vid intervjutillfället. Detta tror vi har lett till att förskollärarna kunnat ge tydligare och mer detaljerade svar. Vi tror också att genom ett bekvämlighetsurval blir deltagarna mer avslappnade och tillåter ett lugnare samtal eftersom vi redan var bekanta, även om det finns en risk att svaren blir vinklade på grund av tidigare relation.

En fördel vi upptäckt med den tematiska analysen (Braun & Clarke, 2006) var att vi kunde urskilja likheter och skillnader som framkom i bearbetningen. Braun och Clarkes tematiska guide upplevde vi gav oss tydlighet i tillvägagångssättet när materialet skulle tematiseras. Denna metod bestod av fem steg för att finna teman, dessa gjorde att materialet granskades på ett noggrant sätt samtidigt som ingen del missades. Samtidigt är det viktigt att poängtera att resultatet i en tematisk analys är vad vi tolkat oss fram till. Hade andra studenter gjort samma analys kanske de hade fått fram andra teman. Resultatet är våra tolkningar av datamaterialet.

7.2 Resultatdiskussion

Enligt det sociokulturella perspektivet påverkas människan av sin omgivning, social och fysisk, samt baserar sig på sina erfarenheter (Vygotskij, 1978). Utifrån detta perspektiv att se på människan är det rimligt att förskollärarnas syn på utomhuspedagogik påverkas av sina erfarenheter. Utifrån det sociokulturella perspektivet (Vygotskij, 1978) kan barnen lära av och i olika miljöer, därav vikten med planerad utomhuspedagogik. Vi tolkar det som att utomhusmiljön kan fungera som den mer kompetenta "personen" för barnen, tillsammans med en vuxen. Barnen kan få lära i den proximala utvecklingszonen genom att utforska den verkliga miljön, eller vistas i en fysiskt utmanande miljö där exempelvis ojämn mark eller stubbar och stockar kan hjälpa barnen att utveckla sin grovmotorik.

Syftet med studien är att bidra med kunskap om förskollärares syn på och inställning till planerad utomhuspedagogik för barns lärande i relation till covid-19. Resultatet är indelat i olika kategorier och teman utifrån studiens frågeställningar samt de olika sätt som förskollärare kunde se på och förklara sin inställning till planerad utomhuspedagogik genom. Det som resultatet visar är att majoriteten av förskollärarna anser sig ha utvecklat sin syn på utomhuspedagogik i och med pandemin och kraven på

mer utevistelse och att de anser att utomhusmiljön kan bidra till barns lärande. Många förskollärare säger sig ha upptäckt nya fördelar och möjligheter. Bland annat såg förskollärarna fördelar i och med att det går att göra mer saker ute och genom att vistas utomhus får barnen bli mer fysiskt aktiva, vilket bidrar till barns hälsa och välbefinnande men även en större chans för lärande och utveckling. Utifrån riktlinjer från WHO (2019) kan detta ses som en väldigt positiv effekt eftersom de varnar för att barn idag sitter stilla för mycket och rekommenderar fysisk aktivitet minst tre timmar om dagen. Resultatet visar också att många förskollärare menar att det arbetssätt som framkom på grund av covid-19 är något man vill fortsätta med och ser sig använda i framtiden också utan en pandemi som påverkar. Det är något som stämmer överens med Lafave et al. (2021) som också menar det har blivit en positiv utveckling för barns fysiska aktivitet och hälsa samt att det är något de bör fortsätta arbeta med. Fokuset på barns hälsa och välbefinnande har även en koppling till barns lärande eftersom bland annat kan fysisk aktivitet bidra till ökad kognitiv utveckling och större lärande med hela kroppen (Sczcepanski, 2009; WHO, 2019).

De förskollärare som inte anser sig blivit påverkade av pandemin berodde på att de redan använt sig av mycket planerad utomhuspedagogik så att de upplevde att den ökade utevistelsen på grund av covid-19 inte påverkat dem.

Ett resultat som vi inte förväntat oss var att en förskollärare ansåg sig ha använt mindre planerad utomhuspedagogik under pandemin än i vanliga fall. Denna förskollärare menade att just den planerade delen försvann lite från hela verksamheten som en effekt av pandemin och därför blev det mindre undervisning över lag. Detta kan potentiellt kopplas samman med tidsaspekten som Hunter et al. (2020) och Blanchet-Cohen och Elliot (2011) skriver om. De menar att förskollärare anser att de har för lite tid för planering och fokuset på den planerade undervisningen är inomhus, medan ute är det inte lika viktigt med struktur. Kanske hände det för mycket under pandemin som att personal var sjuk eller liknande så att planeringstid försvann och att den planerade undervisning som hanns med lades utifrån ett traditionellt arbetssätt, inomhus som Sczcepanski (2009) nämner det.

I tidigare forskning syns den egna inställningen hos förskollärare mer som ett hinder snarare än något positivt. Mårtensson et al. (2011) och Wishart och Rouse (2018) tar upp förskollärarens attityd och engagemang och menar att detta kan vara ett hinder för barns möjlighet till undervisning i utomhusmiljöer. I denna studie framkom dock istället den egna inställningen som något positivt och en bidragande faktor till att planerad utomhuspedagogik ska användas för barns lärande.

En aspekt som också fanns i forskning men som inte framkom i vårt resultat var förskollärares syn på säkerhet. Många förskollärare i tidigare forskning ansåg att säkerhetsaspekterna var för stora så de hindrade dem från att använda sig av utomhuspedagogik (Erdem, 2018; Ernst, 2014; Ernst & Tornabene, 2012; Wishart & Rouse). Denna aspekt är inget som någon av våra deltagare lyfte. Ett sätt att förklara varför det skiljer sig åt kan bero på kulturella aspekter, utifrån det sociokulturella perspektivet (Vygotskij, 1978). Forskning som nämner denna aspekt är alla internationella och utspridda över världen. Kanske har vi en annan kultur och ett annat

synsätt här i Sverige på miljön och barns utforskande. För att ta reda på det hade det i denna studie även behövts forskning om samma ämne i Sverige att jämföra med. Även tillgänglighet till naturmiljö nämns i forskning som en begränsning till planerad utomhuspedagogik (Ernst, 2014 & Ernst & Tornabene, 2012). Det är inte heller något som framgick i denna studies resultat. Kanske kan det bero på ett sammanträffande i just denna studie att alla förskolor hade god tillgänglighet till naturmiljöer, vilket område undersökningen genomfördes i eller så har Sverige generellt sett bättre tillgång till naturen. För att få ett mer pålitligt och generaliserbart resultat hade ett större urval av deltagare behövts. För att göra detta hade ett snöbollsurval kunnat tillämpas.

I studien framgår det inte från någon av respondenterna att det finns nackdelar som gör att utomhuspedagogik inte bör användas. Men det som många lyfter fram är att det är viktigt med en balans mellan undervisningen utomhus och inomhus för att ge mer varierad miljö att utvecklas i. Det är något som även Szczepanski (2009) lyfter fram, att ingen av undervisningsformerna fungerar isolerat från varandra men att en växelverkan mellan dem kan bidra med en rikare lärmiljö. Även kopplat till förskolans läroplan (Skolverket, 2018) kan man tolka att det är viktigt med en växelverkan eftersom den antyder att barn ska ges möjlighet till att lära i olika miljöer, såväl inomhus som utomhus.

Vi har upplevt det som svårt att hitta forskning om hur pandemin påverkat förskollärares syn på utomhuspedagogik och konsekvenser som det gett. Forskning som redovisats består därför till majoritet i stället av studier om förskollärares syn på planerad utomhuspedagogik i allmänhet. Det hade varit mer fördelaktigt med fler artiklar om hur pandemin har påverkat förskollärarnas syn på fenomenet, för att ge möjligheten att jämföra resultatet mer och se likheter och skillnader. Troligtvis beror denna svårighet på att det är ett relativt nytt område och att tillräcklig forskning inte genomförts på vetenskaplig nivå. I och med det, kan dock detta examensarbete bidra med ny kunskap i ett område som det skulle kunna forskas ytterligare på, på högre nivå för ett vetenskapligt resultat.

8. Slutsats

De slutsatser som kan dras är att majoriteten av förskollärarna i studien anser att de utvecklat sin syn på och inställning till planerad utomhuspedagogik för barns lärande. De menar att de hittat nya fördelar och möjligheter på grund av den ökade utevistelsen i och med pandemin. De förskollärare som inte anser sig förändrat sin inställning beror på att de inte fått några nya erfarenheter, antingen för att de redan använde mycket utomhuspedagogik, eller för att hela den planerade undervisningen i stort minskat under pandemin.

Förskollärarna i denna studie har alla i grunden en positiv syn på planerad utomhuspedagogik och vad den kan bidra med till barns lärande, men kan se vissa hinder i genomförandet av undervisningen. Majoriteten av förskollärarna i studien anser att nästintill allt man kan göra inne ska man kunna göra ute. Vidare menar de att

utomhusmiljön kan bidra till ett utvecklat lärande med hela kroppen och fler sinnen. Det kan bidra med mer fysisk aktivitet och ett större välbefinnande både för barn och vuxna. De nackdelar och hinder som framkommer från förskollärarna är socioekonomiska nackdelar när det gäller klädsel. Vädret ses som ett hinder när det blir väldigt regnigt eller kallt. Dessutom nämns också svårigheter med själva genomförandet då de menar att det finns fler störningsmoment utomhus som kan hindra lärandet.

Referenslista

- Alvesson, M. (2011). *Intervjuer genomförande, tolkning och reflexivitet*. TPB.
- Bergström, L., & Tronvik, H. (2014) *Frisk i naturen: Ett nordiskt projekt* (2012:522) Nordiska ministerrådet. <http://dx.doi.org/10.6027/TN2012:522>
- Björklund, S. (2016). *Uteverksamhetens möjligheter*. (Upplaga 1:1). Studentlitteratur
- Blanchet-Cohen, N., & Elliot, E. (2011). Young Children and Educators Engagement and Learning Outdoors: A Basis for Rights-Based Programming. *Early Education and Development*, 22(5), 757–777.
- Boldemann, C. & Pagels, P. (2019). Miljö- och hälsoaspekter på barns utevistelse. I: Fastén, O. (red.) *Utomhuspedagogik: Lärmiljö, närmiljö och det utvidgade klassrummet*. Studentlitteratur AB.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3, 77-101 <http://dx.doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Tredje upplagan). Liber.
- Erdem, D. (2018). Kindergarten Teachers' Views about Outdoor Activities. *Journal of Education and Learning*, 7(3), 203–218. DOI 10.5539/jel.v7n3p159
- Ernst, J. (2014). Early Childhood Educators' Use of Natural Outdoor Settings as Learning Environments: An Exploratory Study of Beliefs, Practices, and Barriers. *Environmental Education Research*, 20(6), 735–752. DOI [10.1080/13504622.2013.833596](https://doi.org/10.1080/13504622.2013.833596)
- Ernst, J. & Tornabene, L., (2012) Preservice early childhood educators' perceptions of outdoor settings as learning environments, *Environmental Education Research*, 18:5, 643-664, DOI: 10.1080/13504622.2011.640749
- Folkhälsomyndigheten (11 augusti 2022). *Information till förskola, grundskola och gymnasieskola*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/verksamheter/information-till-skola-och-forskola-om-den-nya-sjukdomen-covid-19/#Verksamheter>.
- Hjalmarsson, M. (2016). *Enkäter till förskollärare*. I A. Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Liber.
- Hunter, J., Syversen, K. B., Graves, C., & Bodensteiner, A. (2020). Balancing Outdoor Learning and Play: Adult Perspectives of Teacher Roles and Practice in an Outdoor

Classroom. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 7(2), 34–50.

Lafave, L., Webster, A. D., & McConnell, C. (2021). Impact of COVID-19 on Early Childhood Educator's Perspectives and Practices in Nutrition and Physical Activity: A Qualitative Study. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 935–945.

Löfdahl, A. (2016) *God forskningssed - regelverk och etiska förhållningssätt*. I A. Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Liber

Löfgren, H. (2016) *Lärarberättelser från förskolan*. I A. Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Liber.

McFarland, L., & Laird, S. G. (2018). Parents' and Early Childhood Educators' Attitudes and Practices in Relation to Children's Outdoor Risky Play. *Early Childhood Education Journal*, 46(2), 159–168.

Mårtensson, F. (2004). *Landskapet i leken: En studie av utomhuslek på förskolegården*. (Doctoral thesis Swedish University of Agricultural Sciences Alnarp) Reproenheten

Mårtensson, F., Lisberg Jensen, E., Söderström, M. & Öhman, J. (2011). *Den nyttiga utevistelsen? Forskningsperspektiv på naturkontaktens betydelse för barns hälsa och miljöengagemang*. Naturvårdsverket.

<https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/6400/978-91-620-6407-5.pdf>

Roos, C., (2016) *Att berätta om små barn – att göra en minietnografisk studie* I A. Löfdahl, A., Hjalmarsson, M. & Franzén, K. (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Liber

SFS 2010:800. *Skollag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18*. Skolverket.

Szczepanski, A. (2009). *Handlingsburen kunskap: lärares uppfattningar om landskapet som lärandemiljö*. Licentiatavhandling: Linköpings universitet.

UNICEF Sverige. (2018). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. <https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/barnkonventionen>.

Vetenskapsrådet (2017) *God forskningssed*. Vetenskapsrådet.

Vygotskij, L.S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Cambridge, Mass.: Harvard U.P..

Wishart, L & Rouse, E (2019). Pedagogies of outdoor spaces: an early childhood educator professional learning journey, *Early Child Development and Care*, 189:14, 2284-2298, DOI: 10.1080/03004430.2018.1450250.

World Health Organization (24 April 2019) *To grow up healthy, children need to sit less and play more* <https://www.who.int/news-room/detail/24-04-2019-to-grow-up-healthy-children-need-to-sit-less-and-play-more>

World Health Organization (10 Maj 2022) *Advice for the public: Coronavirus disease (COVID-19)* <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

Bilaga 1

Intervjufrågor

- 1, Berätta om din inställning till planerad utomhuspedagogik? Vad kan du se för fördelar och nackdelar med planerad utomhuspedagogik?
- 2, Har ni anpassat undervisningen under pandemin? Hur?
- 3, Hur var din inställning till planerad utomhuspedagogik innan pandemin? (om du minns?)
- 4, Har det blivit någon skillnad i ditt förhållningssätt till utomhuspedagogik i och med pandemin? Berätta
- 5, har du upptäckt några nya möjligheter eller svårigheter? (kopplad till fråga 4)
- 6, Har du något att tillägga?

Bilaga 2

Medgivande inför studie

Under höstterminen 2022 kommer vi, Sigrid Kastman och Cajsa Lindén, att genomföra en studie som är del i vårt examensarbete i pedagogik inom förskolläraryrket vid Högskolan i Gävle. I vår studie vill vi undersöka förskollärares förhållningssätt till planerad utomhuspedagogik. Du får det här brevet eftersom vi skulle vilja intervjua dig. Syftet med studien är att undersöka förskollärares förhållningssätt till planerad utomhuspedagogik samt om den har förändrats under de senaste 3 åren i och med pandemin. Det krävs ingen handledning från arbetsplatsens sida men respektive arbetsplats ska informeras om studiens syfte. Vi kommer vi att samla data genom intervjuer. Genomförandet av intervjun beräknas ta cirka 30 minuter. Under intervjun kommer ljudupptagning att förekomma för att på bästa sätt kunna analysera intervjun. Under intervjun kommer även anteckningar att göras. De data som samlas in kommer endast att användas i examensarbetet. Uppgifterna kommer att bli behandlade konfidentiellt och inte finnas tillgängliga för obehöriga. Inga namn på deltagare, förskolor eller kommuner kommer att redovisas i examensarbetet. Deltagandet i studien är frivilligt. Deltagare kan avstå från att svara på frågor eller avbryta sitt deltagande utan särskild motivering. Vi följer uppsatta regelverk enligt GDPR (fd.PUL) och etikprövning avseende examensarbeten.

Senast den 26/10-2022 behöver vi få besked om du kan tänka dig att delta i vår studie, men gärna så snart som möjligt.

Vår handledare för arbetet är universitetslektor Erika Eriksson, erika.eriksson@hig.se

För mer information kring studien kontakta undertecknad:

Sigrid Kastman, 073 065 2425 sigrid.conelia@live.se

Cajsa Lindén, 072 518 4790 linden.cajsa@gmail.com

Med bästa hälsningar Sigrid & Cajsa